

ліфікації персоналу, технологічним рівнем виробництва, доступністю джерел фінансування тощо. Виважена податкова політика лише опосередковано сприяє розвитку конкуренції між суб'єктами господарювання, зменшує можливість реалізації ринкової влади монопольними суб'єктами господарювання.

Проте з іншого боку, через постійні зміни законодавства податкова політика перешкоджає зусиллям господарюючих суб'єктів розвивати виробництво і підвищувати ефективність своєї діяльності.

Штучне підтримування окремих галузей чи виробництв через надання їм податкових преференцій викривляє реальну конкурентну ситуацію. А з огляду на суб'єктивний фактор (податкові пільги встановлюються на законодавчому рівні, тобто можуть лобювати інтереси зацікавлених осіб), значно зменшується регулятивний характер податкових преференцій.

Література:

1. Бенч Н.Я. Податкове навантаження на фактори виробництва і споживання. // Світ фінансів. 4 (17), грудень 2008 р. с.35-44.

2. Захожай В.Б., Литвиненко Я.В., Захожай К.В., Литвиненко Р.Я. Система оподаткування та податкова політика: Навч. посібник/ Під заг. ред. В.Б. Захожая та Я.В. Литвиненка. - К.: Центр навчальної літератури, 2008.- 468с.

3. Соколовська А.М. Основи теорії податків: Навчальний посібник. – К.: 2010. – 326 с.

УДК 336.226.12

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Аранчій Д.С., к.е.н.

Полтавська державна аграрна академія

У статті розглянуті питання про спрощену систему оподаткування юридичних осіб та її значення для суб'єктів господарювання. Крім того, відображаються основні зміни і проблеми реформування єдиного податку в умовах дії Податкового кодексу України.

The questions about simplified system of taxation of legal entities and its importance for businesses. Also, see the major changes and challenges of reforming the single tax in terms of the Tax Code of Ukraine.

Постановка проблеми. Питання спрощеної системи оподаткування стало чи не найбільш обговорюваним на першому етапі податкової реформи в Україні у 2010-2011 роках. Як наслідок, на січень 2011 року в Податковому кодексі залишилася тільки назва розділу про єдиний податок, натомість діють норми Указу Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 28 червня 1999 р. №746/99.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питань застосування спрощеної системи оподаткування займалися такі вітчизняні вчені, як: Н. Білова, А. Василенко, І. Зоріна, .Б. Іванов, А. Соколовська, Т. Павлюк та ін. Однак необхідно визначити доцільність запровадження нових змін у законодавстві щодо єдиного податку та умов його застосування в сучасних умовах.

Постановка завдання. Реформування спрощеної системи оподаткування має особливе значення для створення сприятливого бізнес-середовища в Україні в частині державної підтримки малого бізнесу. Ця система має забезпечувати стабільні надходження до бюджету та динамічний розвиток малого підприємництва, що свідчить про її адаптованість для значної категорії суб'єктів підприємницької діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Початок 2011 року ознаменувався набранням чинності Податковим кодексом України - документом, на який влада й суспільство чекали ледь не впродовж усього періоду незалежності держави. Із введенням його в дію відбулися істотні законодавчі зміни, які позитивно впливатимуть на відносини податкової служби з платниками податків. Прийняття Податкового кодексу України, без перебільшення, - вихід на новий етап розвитку економічних відносин у державі.

Першим зрушенням у вирішенні даного питання стало прийняття Проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» (щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва) № 8521 від 16.05.2011 р., який був ухвалений Верховною Радою у першому читанні.

Проаналізувавши даний проект, вважаємо, що слід звернути увагу на наступне: як і згаданий вище Указ № 727/98, так і законопроект № 8521 не дозволяє окремим підприємствам та організаціям, незалежно від розміру їх річного доходу, переходити на спрощену систему оподаткування.

Зокрема це обмеження стосується суб'єктів господарювання, які здійснюють таку діяльність:

- проводять діяльність у сфері грального бізнесу;
- обмін іноземної валюти;
- є виробниками підакцизних товарів, проводять господарську діяльність, пов'язану з експортом, імпортом, оптовим та роздрібним продажем підакцизних товарів (крім фізичних осіб, діяльність яких пов'язана з роздрібним продажем пива);
- оптовий та роздрібний продаж паливно-мастильних матеріалів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 10 літрів);
- видобуток та виробництво дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, оптову і роздрібну торгівлю промисловими виробами з дорогоцінних металів;
- є фінансовими посередниками;
- здійснюють діяльність, пов'язану з організацією торгівлі, наданням послуг із створення належних умов для здійснення торгівлі іншими фізичними особами або юридичними особами та орендою торгових місць на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів;
- видобуток та реалізацію корисних копалин;
- надають в оренду земельні ділянки житлові та нежитлові приміщення (споруди, будівлі) або їх частини;
- надають послуги стільникового зв'язку;

– діяльність з перепродажу предметів мистецтва, колекціонування та антикваріату, діяльність з організації торгівлі (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату;

– продаж товарів (послуг) через мережу Інтернет або надають послуги Інтернет провайдерів;

– оптову торгівлю і посередництво у оптовій торгівлі;

– зовнішньоекономічну діяльність.

При визначенні видів діяльності, які можуть бути оподатковані за спрощеною системою оподаткування, слід враховувати, що метою цієї системи є соціальна спрямованість на підтримку саме тих верств малого бізнесу, які дійсно її потребують, та які власною працею створюють продукт для задоволення потреб населення.

Слід зазначити, що за спрощеною системою, як і раніше, можуть працювати юридичні особи, що мають не більше ніж 50 найманих працівників, а розмір загального річного доходу пропонується значно підвищити (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняння нормативних актів, що регулюють нарахування і сплату єдиного податку юридичними особами

Показники	Указ Президента № 727/98 (діючий)	Проект Закону України № 8521 від 16.05.2011 р.
Загальна кількість працівників	50 осіб	50 осіб
Загальний річний дохід	До 1 млн. грн.	до 5000 сум мінімальної заробітної плати на 1 січня звітного року
Ставка єдиного податку	6% (з урахуванням ПДВ) 10% (без ПДВ)	3% (з урахуванням ПДВ) 5% (без ПДВ)
Реалізація продукції виключно власного виробництва	-	50% ставки (відповідно, 1,5% або 2,5%)

Основним позитивним моментом є прив'язка ставок єдиного податку та допустимого обсягу доходу до мінімального розміру заробітної плати. Адже за весь період дії спрощеної системи оподаткування ставки єдиного податку залишалися незмінними. На практиці це означає, що юридичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які оберуть сплату єдиного податку, зможуть одержувати принаймні в п'ятеро більший максимальний річний дохід, ніж дозволяє чинний Указ Президента № 727/98.

Важливо зазначити, що до складу доходів платників єдиного податку законопроект включає вартість безплатно одержаних товарів, робіт або послуг. Крім того, дається чітке визначення поняттю «виручка» із зазначенням, що саме включається до неї, бо на даний момент вистачає доволі спірних позицій між податківцями та платниками податків з цих питань.

Також до переваг, які пропонує законопроект, треба віднести скорочення ставки єдиного податку для юридичних осіб вдвічі (з 6% до 3% у разі, якщо юридична особа є платником ПДВ, та з 10% до 5% у разі включення ПДВ до складу єдиного податку).

До позитивних змін, які пропонує законопроект, зазначимо і безстрокову дію свідоцтва про сплату єдиного податку. Але, як наслідок, проблематичним питанням законопроекту слід виділити невизначений порядок зміни ставки єдиного податку для всіх платників у разі досягнення ними суми продажів, після якої обов'язковою стає їх реєстрація як платників податку на додану вартість. Адже безстрокова дія свідоцтва про сплату єдиного податку не гарантує відсутності необхідності його заміни у разі зміни ставки податку.

Висновки. Прийняття Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» (щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва) дасть змогу знизити податкове навантаження на бізнес, спростить адміністрування податків, сприятиме розширенню економічних можливостей для ведення підприємницької діяльності. Тому слід наголосити про необхідність якнайшвидшого ухвалення Верховною Радою України даного законопроекту. Завдяки всім вищезазначеним новаціям спрощена система оподаткування має можливість у майбутньому отримати новий поштовх для розвитку, а малий бізнес, як і загалом українська економіка, – стабільність.

Література:

- 1.Павлюк Т. Що очікує на спрощену систему оподаткування? : передісторія та концепція нового законопроекту / Т. Павлюк // Юридична газета. – 2011. – № 13. – С. 7–9.
- 2.Податковий кодекс України № 2755–VI від 02.12.2010 р. / [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
- 3.Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» (щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва) № 8521 від 16.05.2011 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 4.Указ Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 03.07.98 р. № 727/98 (у редакції від 28.06.99 р. № 746/99) // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

УДК 336.02:330.117

МЕХАНІЗМ ТА СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Борисова І.С., к.е.н.

Полтавська державна аграрна академія

Розглянута сутність фінансової безпеки держави та інфляційних процесів. Проаналізовано обґрунтування концепції „фінансова безпека” та „забезпечення фінансової безпеки держави”. Висвітлені основні сучасні проблеми фінансової безпеки держави, запропоновані практичні рекомендації для мінімізації негативних наслідків інфляційних процесів.

Considered essence of financial safety of the state and inflationary processes. The ground of conception is analysed „financial safety” and „providing of financial safety of the state”. Illumination of basic modern problems of financial safety is the states, offered practical recommendations for minimization of negative consequences of inflationary processes.

Постановка проблеми. Стан фінансової безпеки країни залежить від багатьох чинників. До них відносять безпеку інвестицій, фактори міжнарод-